

* ГОЛАС РАДЗІМЫ *

ВЫДАЕЦЦА З КРАСАВІКА 1955 ГОДА ●

● № 1 (3637) ●

● АЎТОРАК, 26 СТУДЗЕНЯ, 2021

ВЫДАННЕ “ГОЛАС РАДЗІМЫ” ЧЫТАЙЦЕ Ё ІНТЭРНЭЦЕ НА ПАРТАЛЕ ZVIAZDA.BY

**Жывы Пясяр,
пакуль яго
жывыя песні...**
Стар. 3

**У Тальяці —
“Купалінскі
кірмаш”**
Стар. 5

**Натхненне ў
спадчыну**
Стар. 8

СВЕТАПОГЛЯД

У адзінстве наша сіла

Год 2021-ы ў Беларусі аб'яўлены годам народнага адзінства

Пра тое, што ўслед за Трохгодкай малой радзімы прыходзіць Год народнага адзінства, мы ўсе даведаліся ў святочную Навагоднюю ноч. З такой ініцыятывай выступіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў часе традыцыйнага Навагодняга звароту да грамадзян. А 1 студзеня 2021 года Кіраўнік дзяржавы падпісаў Указ № 1: пра аб'яўленне 2021-га ў Беларусі годам народнага адзінства. У дакуменце гаворыцца, што аб'яўлены Год “у мэтах кансалідацыі грамадства, згуртавання беларускага народа на аснове ідэй суверэнітэту й незалежнасці краіны”. Як тое звычайна бывае пры аб'яўленні года, Прэзідэнт даручыў Савету Міністраў сумесна з аблвыканкамамі ды Мінскім гарвыканкамам распрацаваць і зацвердзіць рэспубліканскі План мерапрыемстваў па правядзенні ў 2021-м года народнага адзінства, забяспечыць каардынацыю дзейнасці дзяржорганаў, іншых арганізацый па выкананні такога плана.

Так што і для прадстаўнікоў беларускай дыяспары гэта — важны пасыл ці меседж, як кажуць у апошнія гады. Падключайцеся, беларусы замежжа, у стваральную працу на карысць Бацькаўшчыны! Варта ўжо за-

Фестываль нацыянальных культур-2018 у Гродне. Святочнае шэсце

канчваць спрэчкі. Шукаць разуменне, згоду. Яднацца. Як яднаюцца ў працоўнай талачэспрадвеку беларусы, каб разам рабіць цяжкую працу, будаваць, жыта-пшаніцу жаць. Альбо хорам-грамадою спяваць добрую песню. Можна ж браць за аснову тое, што паядноўвае нас,

а не разводзіць па розных бакі барыкад. Не сакрэт: ідэі, настроі, памкненні, кірункі руху, прыярытэты ў дзейнасці беларускіх суполак у розных краінах — розныя. І год 2020-ы яскрава тое паказаў. Прадпрынятыя былі спробы — яўна дэструктыўныя, правакацыйныя па сутнасці —

раз'яднаць замежных беларусаў на аснове палітычных поглядаў, а сяброў суполак, якія маюць шматгадовы досвед стваральнай культурніцкай працы, уцягнуць у палітычныя разборкі. А ў імя чаго? Хіба ж Бацькаўшчына стане ад таго мацнейшаю? Хутчэй наадварот. → Стар. 2

НАПЯРЭДАДНІ

Народнае веча збярэцца ў Мінску

VI Усебеларускі народны сход пройдзе 11–12 лютага ў сталіцы Беларусі

Усебеларускія народныя сходы — важная традыцыя ў жыцці беларускага грамадства. На іх збіраюцца прадстаўнікі Ураду, іншых галін улады, кіраўнікі й працаўнікі прадпрыемстваў, дзеячы навукі й культуры. Праходзяць сходы раз на пяць гадоў, пачынаючы з 1996-га.

Сёлета на абмеркаванні ўдзельнікаў Усебеларускага народнага сходу будучы вынесены асноўныя палажэнні Праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2021–2025 гады й напрамкі грамадска-палітычнага развіцця краіны. Агульная колькасць удзельнікаў і запрошаных асоб — 2700 чалавек. Ад абласцей і Мінска ўдзельнікі форуму выбіраюцца з улікам норм прадстаўніцтва раённымі ды гарадскімі Саветамі дэпутатаў і найбольш шматлікімі грамадскімі аб'яднаннямі.

У чарговым Усебеларускім народным сходзе паўдзельнічаюць прадстаўнікі беларускай дыяспары, замежныя госці. У спісе кандыдатур, перададзеным у рэдакцыю з МЗС, значацца 24 вядомыя асобы, актывісты дыяспары з Германіі, Іспаніі, Латвіі, Літвы, Польшчы, Расіі, Эстоніі, Кыргызстана, Узбекістана, Украіны, Ізраіля, Іарданіі.
Іван Ждановіч

БЕЛАРУСКІ КОД

Творчая праўда Наталлі Матыліцкай

Аўтэнтны-стыль займеў нямала прыхільнікаў па свеце. Фалькларыстка-навукоўца і этна-спявачка Наталля Матыліцкая распавядае, як аўтэнтная песня прабівалася на сцэнічных пляцоўкі ў Беларусі.

Гэта параўнальна нядаўна, пачынаючы з 2000-х, у галіне культуры пачалі ўсяляк спрыяць развіццю аўтэнтных формаў фальклору. Раней жа імі займаліся навукоўцы-фалькларысты, этнамузыкалагі, але на сцэне аўтэнтныя не віталася. Ды былі людзі, якія ўпарта прытрымліваліся такога кірунку на сцэне. Сярод іх Наталля Матыліцкая — фалькларыстка, якая спявае аўтэнтны-

ныя песні. Наталля Віктараўна пасля філфака БДУ закончыла аспірантуру па спецыяльнасці фалькларыстыка ІМЭФ Акадэміі навук Беларусі. Яна выкладае беларускую міфалогію й фальклор на кафедры этналогіі ды фальклору Беларускага дзяржуніверсітэта культуры й мастацтваў. Зусім не аматар у гэтай справе — сур'ёзны даследчык. Наталля Матыліцкая спявае песні, якія сама й запісала ў часе фальклорных экспедыцый, найлепшым чынам даносіць іх каштоўнасць сучаснаму слухачу. Выступае сольна і ў складзе фальклорных гуртоў больш за 30 год.

З Наталляй Матыліцкай мы гутарылі пра тое, як цяжка аўтэнтная песня прабівалася на сцэнічныя пляцоўкі, адваёўвала месца пад сонцам у нашым часе.

— Як здарылася, Наталля Віктараўна, што пачалі вы спяваць аўтэнтныя песні?

— Любоў да аўтэнтных спеваў адчула ў часе навучання на філфаку. Ладзілася ў нас фальклорная практыка:

Наталля Матыліцкая ў Слуцкім строі

студэнты выязджалі ў вёскі ды запісвалі песні бабуль. Тады я іх пачула ўпершыню. У той час аўтэнтныя песні не прынята было спяваць у канцэртных залах. Фальклор на сцэне выконваўся толькі ў апрацоўках — бо хацелі тады стварыць новы фальклор, сучасны. А класічны, аўтэнтны, “ад бабулек”, перастаў быць запатрабаваным. У першай сваёй экспедыцыі я запісала вясельную песню “Каб я знала ды я ведала”: яна й сёння ў маім рэпертуары. Песню адзін у адзін паўтарыла за бабуляй. Дарэчы, на той практыцы было больш за сто будучых філолагаў, але ніхто з іх, здаецца, так і не заспяваў. Сяброўка мая ведала, што я захапілася аўтэнтнымі песнямі, прапанавала паспяваць іх на яе вяселлі ў Мінску. Я й заспявала перад гасцямі, сярод якіх быў і Уладзімір Бярбераў. Ён якраз хацеў стварыць фальклорны гурт, шукаў саістыку, якая магла б спяваць у такой манеры. А тут я! Можна сказаць, нас звёў сам лёс. Так мяне прынялі ў гурт “Ліцьвіны”. → Стар. 7

ISSN 0439-3619

ВЕСТКІ З ПАВОЛЖА

Холад і цеплыня Самары

Хоць анамальна магутныя снегапады замялі гэты горад, аднак беларускае жыццё ў ім прадаўжаецца

Сустрэча з Артурам Карповічам

Са СМІ многія ведаюць: Самару пасля Новага года замяло так, як не было амаль паўстагоддзя. Але паспелі яшчэ да снегападаў актывісты Самарскай абласной грамадскай арганізацыі беларусаў і выхадцаў з Беларусі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” ў святочных імпрэзах паўдзельнічаць. Скажам, у ДOME культуры “Заря” праходзілі навагоднія спектаклі, на якія запрашаны былі і дзеці з творчых калектываў, нядзельных школ нацыянальных грамадскіх аб’яднанняў, якія ўдзельнічаюць у іх творчых імпрэзах, канцэртах. Там ім яшчэ й салодкія падарункі ўручылі. Добрая самарская традыцыя — і міжнацыянальная ёлка “Огонькі дружбы”, на якую запрашаюць дзяцей з нацыянальных

грамадскіх аб’яднанняў. Ладзіць яе Цэнтр сацыяльнага і міжкультурнага партнёрства “Содружество”. На абедзвюх святочных імпрэзах дзякуючы спрыянню “Руска-Беларускага Братэрства 2000” пабывалі дзеці з нядзельнай школы “Родны кут”, салісты дзіцячых беларускіх вакальных і харэаграфічных калектываў.

І прыкладна ў тых жа дні па даручэнні прэзідэнта суполкі Ірыны Глускай актывістка Тацяна Даутава сустрэлася ва Уфе з Артурам Карповічам: гэта новы дарадца-кіраўнік Уфінскага аддзялення Пасольства Беларусі ў Расіі. Тацяна — адміністратар і салістка беларускага вакальнага ансамбля “Каданс”, яна расказала пра планы суполкі, творчага калектыву, перадала

віншаванне дыпламату ад праўлення “Руска-Беларускага Братэрства 2000” у сувязі з прызначэннем яго на пасаду. Артур Карповіч выказаў свае прапановы па наладжванні ўзаемадзейня.

А яшчэ традыцыйная сустрэча беларускага актыву ў адзін з дзён Святак прайшла ў Самары. Гэта заўсёды, нагадаю, не проста пагружэнне ў традыцыі беларускага народа па святкаванні Калядаў, але й “каардынацыя сіл” на далейшыя справы. Цікавую, насычаную святочную

ны й конкурсы, карагоды й Калядныя песні — шмат чаго было. І, вядома ж, святочны стол з 12 стравамі беларускай кухні: куцця і адвар у цэнтры, бульбяная бабка й дранікі, смажанікі, цыбрыкі, бліны й блінчыкі з рознымі начинкамі, свіныя каўбаскі ды рулеты, саленні й хатняя выпечка, а пад святочным абрусам паслалі сена. Віншавалі сяброў-беларусаў з Навагоднімі й Каляднімі святамі Заграб Мірзян, старшыня Армянскай нацыянальна-культурнай аўтаноміі “НАИРИ”,

Юныя беларусы Самары на ёлцы “Огонькі дружбы”

праграму падрыхтавалі кіраўніца моладзевага аддзялення Юлія Цяплянская з мужам — адным з намеснікаў па грамадскай працы Георгіем Курмаковым. Калядныя гісторыі, віктары-

творчыя партнёры з 77-й мінскай сярэдняй школы, з самарскага Цэнтра пазашкольнай адукацыі “Творчество”.

Мікалай Бойка,
г. Самара

ВЕЧНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

Свята на Залатой Горцы

У Мінскім касцёле Найсвяцейшай Тройцы ў чарговы раз прайшлі незабыўныя спеўна-музычныя Калядныя вечары

Фестываль “Калядныя вечары на Залатой Горцы” ў мінскім касцёле Найсвяцейшай Тройцы, які называюць і па-даўнейшаму касцёлам Святога Роха, ладзіцца з 2003 года. Заўсёды ў Калядныя дні ў каталіцкай святыні гучыць арган. Дарэчы, унікальны, чэшскай фірмы “Riegerkloss”, уста-

ноўлены ў алтарнай частцы храма ў 1986 годзе. І на гэты раз фестываль адкрыў канцэрт арганнай музыкі: на аргане іграла Кацярына Нікалаева, на трубе — Максім Шулепа. Гучалі творы Ферэнца Ліста, Іагана Себаст’яна Баха, Георга Фрыдрыха Гендэля, італьянскага кампазітара й арганіста Марка Энрыка Босі, французскіх кампазітараў і арганістаў Шарля Турнеміра і Луі Віктора Жуль Вьерна.

Перад самымі Навагоднімі свята-

мі адбыўся канцэрт старадаўняй музыкі класа дацэнта Беларускай дзяржаўнагадэміі музыкі Уладзіміра Неўдаха: на гэты раз побач з арганам была чытаць і скрыпка. У першыя дні Новага года ігралі на аргане й саксафон. Лізавета Марозава (арган) і Павел Казак (саксафон) выканалі творы італьянца Джузэпэ Тарэлі, французца Габрыэля Фарэ, іспанца Пэдра Ітуальдзе, бразільца Эйтара Віла-Лобаса. Іншым вечарам перад слухачамі выступілі Калініка Мядзведзева (арган) і Аляксандр Ахрэмка (труба).

Напрыканцы фестывалю гурт “Ліцьвіны” ды Наталля Матыліцкая спявалі ў касцёле Калядныя песні, паказалі некаторыя зімовыя абрады беларусаў.

Ганна Лагун

Ансамбль “Вербіца” на святочнай сцэне

Дарэчы. І ў Чырвоным Касцёле, як называюць вернікі мінскі касцёл святых Сымона й Алены, 23 снежня ўдзень ладзіўся канцэрт “Свята Каляднай зоркі”. Паўдзельнічалі ў ім вядомыя творчыя калектывы: фальклорны ансамбль “Вербіца”, хоры “Cantus cordis” ды “Голас душы”, ансамбль украінскай песні й абрада “Ватра” ды іншыя.

СВЕТАПОГЛЯД

У адзінстве наша сіла

(Заканчэнне)
Пачатак на стар. 1)

Такі арнамент этнографы часам называюць “Беларуская зорка”

старах былой Расійскай імперыі пасля рэвалюцыі 1917-га, і наступствы Французкай рэвалюцыі былі крывавамі, ды й пострэвалюцыйныя падзеі апошніх дзесяцігоддзяў у іншых дзяржавах — ці ж не горкая навука нам?

Як адзначыў Прэзідэнт у Навагоднім звароце, “нам усім, хто бачыць свет па-рознаму, варта ўсвядоміць, што ў нас адзіная каштоўнасць — кавалак зямлі ў цэнтры Еўропы. Іншага не дадзена. І ў імя зберажэння яго для дзяцей давайце перавернем старонку пройдзенага й будзем разам пісаць новую старонку незалежнай Беларусі”. Таму й прапанаваў Кіраўнік дзяржавы Год народнага адзінства — каб і далей “жыць сваім розумам, ствараць каштоўнасці сваімі рукамі. Бегагчы, шанавачь і любіць так, як могуць толькі беларусы — разумная, талерантная, накіраваная ў будучыню нацыя! І калі мы хочам “людзьмі звацца”, мы гэта зробім!”

Нішто не новае, кажуць, у гэтым свеце, аднак жа ўсё патрабуе абнаўлення. Людзі старэйшага веку, безумоўна, згадваюць лозунг савецкага часу: “Народ і партыя — адзіныя!” Можна, і ў сувязі з Годам адзінства нехта пра тое згадае. Важна — рабіць высновы, каб рухацца далей па жыццёвым шляху. На жаль, ідэі не калектывунай, стваральнай працы, а махролага эгаізму заўважваюць усё больш прыхільнікаў. Раней, скажам, словам эгаіст чалавека можна было абразіць — а цяпер, падказвае інтэрнэт, “Эгаіст” — гэта “бутик брэндовай одежды для мужчін і жанчін”. Але ў кожнага ж эгаізма, як вядома, ёсць мяжа, і ён “здуваецца” там, дзе яго падціскае-падмінае пад сябе эгаізм іншы. Дзе ж выйсеце? Арыентацыя на яднанне народа, нацыі, умацаванне Беларускага Мацярыка па ўсім свеце, на ідэі супольнай супрацы, згоды, братэрства — гэта якраз тое, што паспрыяе нам стаць моцнымі, жыццяздольнымі, стойкімі. Важна вучыцца суадносіць, згарманізоўваць свой эгаізм з грамадскім калектывізмам, а не насіцца з ім, як з пісанаю торбай. Гэта, урэшце, не сучасна! Бо моцныя й паспяхоўныя ў свеце тыя, хто ўмее будоўваць карпаратыўныя сувязі. Супрацоўнічаць, сябраваць, а не “я” сваё перці.

Беларускі арнамент сімвалізуе, як з асобных разрозненых элементаў ствараецца гарманічнае адзінства

“Едніца! Кому она нужна?! Голос едніцы/ тоньше писка./ Кто её услышит?! Разве жена! И то/ если не на базаре./ а близко...” Вядомыя нам са школы радкі класіка Уладзіміра Маякоўскага і сёння актуальныя. Перад тварам новых пагроз і выклікаў сучаснасці, уключаючы й нябачны простым вокам каранавірус, яднацца — значыць выжыць. І будаваць годнае жыццё. І вучыцца, як пчылы ці мураўі, жыць у грамадзе, рэалізуючы Богам дадзеныя таленты ў імя нашай агульнай Бацькаўшчыны.

Іван Ждановіч

ЭСТАФЕТА ПАМЯЦІ

Жывы Пясняр, пакуль яго жывыя песні...

У 2003-м не стала Уладзіміра Мулявіна, ды ягоныя песні не засталіся ў мінулым. А 12 студзеня прайшоў канцэрт “Я нясу вам дар” у Беларускай дзяржфілармоніі, прысвечаны 80-гадоваму юбілею знакамітага артыста.

У ліку таленавітых людзей, якім выпаў лёс з вялікай удзячнасцю Майстру прадаўжаць на эстрадзе спеўныя традыцыі знакамітых “Песняроў”, аказаўся і Пётр Елфімаў. Пра гэтага спевака многія ведаюць, а тэкст “Ціхая восень у сваім доме” (ГР, 27.12.2020), у якім раскрываюцца раней малавядомыя факты з

не “фанернае”. Бо сапраўдная песня — гэта ж нешта большае, чым гукі. У прасторы песеннага чуда-тварэння дзівосным чынам зліваюцца ў адно спявак і слухачы, вібрацыі галасавых звязак і галасы музінструментаў, час і прастора, Зямля і Неба... І шмат усяго іншага патаемнага, няўлоўнага, чаго й словамі не перадаць.

Калі ў 2003-м абарвалася песня жыцця Уладзіміра Мулявіна, то па распараджэнні Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі шмат было зроблена, каб годна ўшанаваць яго памяць. Якраз у той год, у жніўні ствараўся, па сутнасці, новы калектыў: Беларускі дзяржаўны ансамбль “Песняры”. Адной з тых, каму даручылі адказную справу, была тэлежурналістка Таццяна Касмачова, якая па родзе працы добра ведала маладых беларускіх выканаўцаў. Пра тое мы пачулі ад Пятра Елфімава ды самой Таццяны, якая цяпер — жонка спевака, яго канцэртны дырэктар і прадзюсар. Увогуле ж у вялікім тэксце <https://zviazda.by/be/news/20201026/1603729199-pyotr-elfimau-spyavac-na-radzime-vyaliki-dlyatnyane-gonar>, які змешчаны летась у часопісе “Беларусь. Belarus”, напісалі так: “Велізарная частка жыцця Пятра — жонка Таццяна Касмачова, яго прадзюсар і канцэртны дырэктар.

У свой час яна, калі была дырэктарам здымачнай групы музыкальнай рэдакцыі Беларускага тэлебачання, адкрыла Пятра і для тэлеконкурсу маладых артыстаў эстрады “Зорная ростань”, і для “Песняроў”, і для “Славянскага базару”...” У часе даверлівай, цёплай гутаркі Пётр казаў, што Таццяна запрасіла яго ў склад новых “Песняроў”. Адзначыў: “Сур’ёзныя гастрольныя канцэрты па краінах СНД, асаблівы статус унутры Беларусі, досвед працы ў камандзе прафесіяналаў — усё тое, безумоўна, паўплывала на мой прафесійны рост. Штогод 12 студзеня ў Вялікай зале Беларускай дзяржаўнай філармоніі праходзіць вечар памяці вялікага музыкі Уладзіміра Мулявіна з маім удзелам. Праўда, у гэтым годзе я не змог прыхаць”.

3 поспехам і сёлета 12 сту-

Уладзімір Мулявін

дзеня прайшоў канцэрт “Я нясу вам дар” у Беларускай дзяржфілармоніі, прысвечаны 80-гадоваму юбілею знакамітага беларускага артыста, спевака, кампазітара, народнага артыста Беларусі (1979), Заслужанага дзеяча культуры Польшчы (1980), народнага артыста СССР (1990). Песні з рэпертуару мулявінскіх “Песняроў” выконваў Ян Жанчак (ён у свой час 7 гадоў папрацаваў у “Песнярах” пад кіраўніцтвам Леаніда Барткевіча), іншыя маладыя артысты, што

прадаўжаюць творчую эстафету знакамітых папярэднікаў. А ладзіць не ўпершыню такі праект Нацыянальны акадэмічны народны аркестр Беларусі імя Іосіфа Жыновіча пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Міхаіла Казінца. І ў гонар юбілею Уладзіміра Мулявіна прадстаўлены былі выключна яго ўласныя аўтарскія творы. Акрамя ўрыўкаў з буйных праграм (рок-оперы “Песня пра долю”, паэмы-легенды “Гусяр”, песеннага цыкла “Вянок” на вершы Максіма Багдановіча, аўтарскай праграмы “Праз усю вайну”) гучалі вядомыя й любімыя мільёнамі прыхільнікаў на ўсёй постсавецкай прасторы хіты Песняра: “Завушніцы”, “Александрына”, “Чырвоная ружа”, “Людка”, “Калядачкі”, “Крык птушкі”, беларускія народныя песні ў яго апрацоўцы “Касіў Ясь канюшыну”, “А ў полі вярба”, “Як я ехаў да яе” ды многія іншыя.

Іван і Валянціна Ждановічы

Спявае Ян Жанчак

жыцця таленавітага артыста й педагога, прачытаны ў нэце ўжо больш за 4500 разоў. І слухаць песні Мулявіна, вядома ж, можна дзякуючы розным гаджэтам. Сучасныя тэхсервісы даюць магчымасць надоўга зберагчы ў фанаграмах, відэазапісах узоры спеўнага мастацтва. Ды заўсёды будзе ў цане й гучанне жывое,

ДОБРЫЯ СПРАВЫ

Консул з падарункамі

Да 25-годдзя беларускай школьні “Вясёлкі”, што дзейнічае ў Даўгаўпілсе, яе вучні й педагогі атрымалі каштоўныя падарункі

Пра тое паведаміла, даслала здымак Жанна Раманоўская — кіраўніца Цэнтра беларускай культуры й суполкі “Уздым”. А пра свята школы мы пісалі, гл.: “Школы-”Вясёлкі” цяпер 25!” — ГР, 27.11.2020.

На дасланым здымку — консул Генеральнага консульства Беларусі ў Даўгаўпілсе Мікалай Уладзіміравіч Раманкевіч. “Беларускі консул прывёз падарункі школе: 15 імянных

дзённікаў, насценную магнітную дошку ды яшчэ перасоўную магнітную дошку на калёсіках, — паведаміла спадарыня Жанна. — Мы за тое вельмі ўдзячныя!”. Неабходнае для школы набылі заказвалі ды рабілі ў адной з фірм Даўгаўпілса, і аплаціла гэты заказ Генконсульства. На падобную дапамогу суполкам дыяспары, нагадаем, сродкі выдзяляюцца ў адпаведнасці з Дзяржаўнай праграмай “Беларусы ў свеце”. Як удакладняе Жанна Раманоўская, Генконсульства штогод абавязкова робіць школе патрэбныя падарункі.

Варта звярнуць увагу, што школьныя заняткі праходзяць у Цэнтры беларускай культуры, і сёлета ў планах супрацоўнікаў БКЦ — аформіць асобнае памяшканне для дзяцей як навучальны клас. Дарэчы, у цэнтры ёсць і “артэфактная” старая дошка (збераглі!), з якой пачыналі вучыцца першыя вучні 25 гадоў таму. І праца настаўнікаў у школі “Вясёлкі” па-ранейшаму валанцёрская, без зарплатаў. Як піша Жанна Раманоўская, так было заўжды, усе гады.

Чарговы нумар газеты “Уздым”, што выдаецца беларусамі Даўгаўпілса, прысвечаны менавіта юбілею школы “Вясёлка”.

Рады за вас, шануюныя беларусы Даўгаўпілса! І што дзейна праграмы “Беларусы ў свеце” вы адчуваеце ў сваім рэальным жыцці ды жыцці вашых дзяцей, унікаў. Дарэчы, на ўсіх падараных консулам рэчах ёсць наклейка, што гэта — падарунак Рэспубліцы Беларусь. І ад таго яны яшчэ больш дарагія.

Іван Ждановіч

ЗЯМЛЯ І НЕБА

Пахавалі ў Жыровічах

Ураджэнец Масквы доўгія гады нёс пастырскае служэнне на беларускай зямлі — тут і завяшчаў яго пахаваць

Пра тое, што 12 студзеня 2021 года на 86-м годзе жыцця памёр Высокапраасвяшчэннейшы Мітрапаліт Філарэт (Вахрамееў), ганаровы Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, у той жа дзень паведаміў афіцыйны партал Беларускай праваслаўнай царквы. Вядомы ва ўсім праваслаўным свеце царкоўны дзеяч (у свеце — Кірыл Варфаламеевіч Вахрамееў) нарадзіўся 21 сакавіка 1935 года ў Маскве. Вялікая частка яго жыцця была звязана з Беларуссю. Яшчэ ў 1978-м расіянін быў прызначаны Мітрапалітам Мінскім і Беларускім, а таксама Патрыяршым Экзархам Заходняй Еўропы. Пазней былі іншыя адказныя служэнні, а 16 кастрычніка 1989 года ў сувязі з утварэннем Беларускага Экзархата Маскоўскага Патрыярхата Мітрапаліт Мінскі й Гродзенскі Філарэт прызначаны быў Патрыяршым Экзархам усяе Беларусі. За заслугі перад нашай Радзімай у 2006 годзе Мітрапаліту Філарэту было прысвоена званне “Герой Беларусі”.

Паводле завяшчання, скла-

дзенага Мітрапалітам яшчэ ў 2012 годзе, адпыванне яго праходзіла ў Свята-Духавым кафедральным саборы Мінска, а пахаваны Ганаровы Экзарх на тэрыторыі манастыра ў Жыровічах. Пахаванне праходзіла 15 студзеня.

Прадстаўнікі ўсіх веравызнанняў схіляюць галовы ў памяць пра вялікага чалавека й святара. Увечары 15 студзеня ў каталіцкай мінскай архікатэдры Найсвяцейшага Імя Марыі адслужылі імшу за супакой Мітрапаліта Філарэта. Набажэнства ўзначаліў Ганаровы Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі на пенсіі арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч. У прамове да вернікаў ён адзначыў, што Мітрапаліт Філарэт спрыяў паяднанню нашага шматканфесійнага грамадства. Калі не хапала раней касцёлаў і каталіцкіх святароў у Беларусі, ён дазволіў праваслаўным святарам спавядаць і прычашчаць каталікоў у праваслаўнай царкве.

35 гадоў служэння Мітрапаліта Філарэта ў Беларусі былі прысвечаны адраджэнню веры, наладжванню міжканфесійнага дыялогу ў нашай краіне.

Ганна Лагун

Мікалай Раманкевіч з падарункамі для школы “Вясёлка”

ЮБІЛЕЙ

У Тальяці — “Купалінскі кірмаш”

Народны ансамбль беларускай песні “Купалінка” ды Мясцовая грамадская арганізацыя “Беларуская нацыянальна-культурная аўтаномія “Нёман” гарадской акругі Тальяці” 20 снежня адзначылі 15-годдзе творчага калектыву

Людміла Дзёміна і яе юбілейная “Купалінка”

І як жа хутка час пралятае, калі жывеш бясконцымі грамадскімі клопатамі! Вось ужо й 15 гадоў нашай “Купалінцы”. З гэтай нагоды й ладзіўся ў Культурным цэнтры “Аўтоград” “Купалінскі кірмаш” — вялікае музычна-тэатралізаванае прадстаўленне. Менавіта ў такім фармаце адзначаўся юбілей гурта, які й ствараўся дзеля пашырэння народных песенных традыцый Беларусі ў Паволжы, і асабліва сярод моладзі, а таксама дзеля развіцця беларускай нацыянальнай музычнай культуры. Ансамбль вядомы не толь-

кі ў Тальяці, на Самарскай зямлі, ён выступаў і ў Беларусі, і ў Маскве, не раз быў лаўрэатам гарадскіх, абласных і міжнародных фестываляў і конкурсаў. Павіншаваць “Купалінку”, яе нязменную кіраўніцу Людмілу Дзёміну прыйшлі прадстаўнікі адміністрацыі губернатара Самарскай вобласці. Яна, да таго ж і старшыня праўлення суполкі “Нёман”, ушанавана Ганаровым знакам губернатара “За вклад у ўмацаванне дружбы народаў”, Памятным знакам “За служэнне людзям”. Сяргею Шылкіну, намесніку

старшыні праўлення, уручана Ганаровая грамата губернатара й памятны гадзіннік. Мінкультуры вобласці аб’явіла падзяку Таццяне Шылкінай, гарадское кіраўніцтва Тальяці — Людміле Дзёмінай ды Вользе Якупавай. З юбілеем віншаваў калектыв і дырэктар КЦ “Аўтоград” Дзмітрый Ласкутоў. Шмат добрых слоў гучала ў адрас Людмілы Іванаўны, дзякуючы якой і “Нёман”, і “Купалінка” адзначаюць юбілей. На “Купалінскім кірмашы” былі зачытаны Прывітальны ліст ад Пасольства Беларусі ў

Расіі (аддзялення ва Уфе), падзячныя лісты ад Самарскага абласнога дома дружбы народаў, ФНКА “Беларусы Расіі”. Былі віншаванні з Бацькаўшчыны: з Міністэрства культуры Беларусі, Рэспубліканскага цэнтры нацыянальных культур, ад Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў. З юбілеем віншавалі актывістаў суполкі, самадзейных артыстаў сябры й партнёры. А на сцэне разам з “Купалінкай” выступалі сябры-партнёры па сумеснай дзейнасці: народны ансамбль танца “Ритм планеты”, народная цыр-

кавая студыя, узорны харэаграфічны ансамбль “Лицей”, харэаграфічны ансамбль “Зазеркалле” і ўзорны мастацкі калектыв ансамбль скрыпачоў “Жаворонок”. Святочная праграма імпрэзы, музычна-тэатралізаванае прадстаўленне далі магчымаць годна прадставіць каларыт беларускіх песень, паказаць яркія сцэнічныя касцюмы. Адметнасць кірмашовай дзеі надавалі Дзед (Дзмітрый Шлыкаў), і Баба (Людміла Дзёміна). Свята — удалося!
Кацярына Салановіч,
г. Тальяці

Ад рэдакцыі. Па нашай просьбе Людміла Дзёміна ўдакладніла: юбілейны дзень нараджэння ў “Купалінкі” быў 5 красавіка, з-за каранавіруса яго давалося перанесці. Снежаньская ж імпрэза праходзіла з захаваннем мер бяспекі: глядачы — у масках, запаянне залы — напалову. Ансамбль спяваў у асноўным новыя песні беларускіх кампазітараў Мікалая Яцкова (“Вёсачка”, “Пацалункі”, “Все будет хорошо” ды іншыя), Міхаіла Скрундзя (“Родная старонка” ды іншыя), з рэпертуару “Песняроў” (“У мясяці верасні”). У складзе “Купалінкі” ў пару 15-годдзя — спявачкі розных узростаў і прафесій. Гэта Ірына Светлакова (педагог-дэфектолаг у школе для дзяцей-інвалідаў), Таццяна Касірава (майстар мастацкай вышыўкі), Вольга Якупава (намесніца дырэктара Дзіцячага дома культуры), Алена Чурбакова (студэнтка 4 курса), Ірына Булгакава (дырэктар клуба для жанчын), Яна Кавыльская (спецыяліст на “Автобазе”), Наталля Радзівонава (фатограф), Анна Лугоўская (хатняя гаспадыня), Марына Краева (майстар-цырульнік), Людміла Кузьміна (хатняя гаспадыня).

ТАЛЕНТЫ

Ля “Крыніцы” ёсць “Купалінка”

Вакальны ансамбль беларускай песні з Клайпеды рыхтуецца святкаваць 15-гадовы юбілей

Больш за 15 гадоў жывуць у творчасці ўдзельнікі гурта “Купалінка”, што дзейнічае пры беларускай суполцы “Крыніца” ў Клайпедзе. Калектыв добра вядомы ў гэтым ды іншых гарадах Літвы, ён выступаў і ў Беларусі, Латвіі (Ліепая, Вентспілс, Елгава) ды Эстоніі (Нарва і Тамміку). Ад самага пачатку Валянціна Снігур — нязменная кіраўніца гурта, і з ёй у творчасці Марыя Каляда й Зоя Маскалёва. Трохі пазней, як далучылася да іх Віда Аўраменка, у рэпертуары “Купалінкі” з’явіліся й літоўскія песні.

Саліруюць у гурце Ірына Сімачова ды Алеся Шчэрбіна, цяпер ёсць і мужчыны:

А за прыгожыя сцэнічныя строі ўдзячны ўсе Беларусі-Бацькаўшчыне, якая ў тым вельмі паспрыяла. Пабачыць выступленні “Купалінкі” можна часцей за ўсё на святах, што ладзяцца беларускай суполкай Клайпеды на штогадовых фестывалях і святах: гэта “Купалле”, “Калядкі”, “Дні культуры Беларусі ў Клайпедзе”. Ёсць яшчэ й яркае, непаўторнае свята “Вечарына з «Купалінкай»”: сёлета, дасць Бог, пройдзе яно ў дзевяты раз.

“Купалінка” — гурт вядомы і ў Беларусі: лаўрэат міжнароднага конкурсу “Песні памежжа” (ладзіцца ў Грвяхтах, Астравецкі раён Гродзеншчыны), двойчы выступаў на фестывале “Дняпроўскія галасы ў Дуброўне” (Віцебшчына). Паўдзельнічаў у рэспубліканскім свяце “Дажынкi” (Ліда, Гродзеншчына), Другім фестывале мастацтваў беларусаў свету (2014, Мінск). А салістка Валянціна Снігур і Марына Бусыгіна годна выступілі ў 2011-м на міжнародным конкурсе дуэтаў у Палацы культуры МТЗ (Мінск).

Штогод з 2005-га “Купалінка” ўдзельнічае ў фестывале “Свята беларускай песні ў Літве”. Пospехі артыстаў заўважаны, адзначаны прызамі, дыпламамі ад Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Беларусі, арганізатараў 3-га фестываля “Сіла славянскіх сэрцаў” і “Дняпроўскія галасы ў Дуброўне”, ёсць падзякі ад дырэктара Дэпартамента нац-

меншасцяў Літвы, ад мэраў Клайпеды, Шауляя, Палангі. А Валянціна Снігур за грамадскую дзейнасць адзначана каштоўным падарункам (гадзіннік) і Падзякай ад дырэктара Дэпартамента нацменшасцяў Літвы, Падзякай ад Міністра культуры Беларусі за плённую працу, выдатны творчы дасягненні ды высокае прафесійнае майстэрства.

Кожны год ансамбль выступае як шанаваны госць на розных канцэртах, імпрэзах па запрашэнні рускай і татарскай суполак горада, выступае на юбілеях і нацыянальных святах, што ладзяцца польскай, латышскай, армянскай ды азербайджанскай суполкамі. Прычым беларусы нават выконваюць песні гэтых сяброў на іх нацыянальных мовах. Помніцца многім і выступленне “Купалінкі” — з вялікім поспехам! — у Канцэрт-

“Купалінка” з Клайпеды гасцюе ў Мінску. 2014 год.

най зале Клайпеды 22 сакавіка 2015 года: так адзначаліся 10-я ўгодкі гурта. Меркавалася, што і ў 2020-м будзе не менш яркі юбілейны канцэрт у Клайпедзе, але за-за каранавіруса, каранціну ён перанесены на сёлетнюю вясну. Магчыма, гэта будзе сакавік. Запланаваны канцэрт і ў Каўнасе. Маём надзею, што песеннае жыццё “Купалінкі” прадоўжыцца ўсім на радасць.

Наталля Ляпешка,
Ірына Бяляева, г. Клайпеда, Літва

Мікалай Логвін з артысткамі гурта

Аляксандр Царагародцаў і тры Юры: Разумілаў, Лявонаў і Міхеенка. З іх прыходам таксама паднавіўся рэпертуар гурта, у якім цяпер 16 самадзейных артыстаў.

Дарэчы. На адной паласе бачым дзве “Купальнікі”, яркія творчыя гурты. І ў Аргенціне, у Буэнас-Айрэсе энтузіяст беларускай культуры Эдуарда Пеннісі стварыў пры клубе “Дніпро” ансамбль “Купалінка” (гл.: “Сябры з-за акіяна” — ГР, 28.01.2010). Цяпер устаноўлена, што аўтар знакамітай песні “Купалінка” — Уладзімір Тэраўскі, які быў родам з-пад Слуцка: з вёскі Раманава (цяпер Леніна). Мяркуюцца, што ўпершыню “Купалінка” прагучала ў 1921-м як фрагмент музычнага суправаджэння спектакля “На Купалле” паводле п’есы Міхася Чарота ў Першым тэатры беларускай драмы (цяпер Купалаўскі тэатр у Мінску). Спектакль меў вялікі поспех, у 20-я гады вытрымаў больш за 400 паказаў — і песня “пайшла ў народ”: якраз 100 гадоў назад. Уладзімір Тэраўскі быў аўтарам музыкі да вялікай колькасці спектакляў, да таго ж дырыжорам, фалькларыстам, царкоўнаслужыцелем. Не раз падваргаўся рэпрэсіям, расстраляны 10 лістапада 1938 года. Рэабілітаваны.

